

energija

| ekonomija | ekologija

MONOGRAFIJA
XXXV Međunarodnog savetovanja
u organizaciji Saveza energetičara

ENERGETIKA 2020

ZBORNİK RADOVA CONFERENCE PROCEEDINGS

21-24. jun 2020. godine
Hotel Palisad, Zlatibor

SAVEZ ENERGETIČARA
Prof. dr Nikola Rajaković
Elektrotehnički fakultet Univerziteta u Beogradu
Bulevar kralja Aleksandra 73
11120 Beograd
Srbija
info@savezenergeticara.org

www.savezenergeticara.org

energija

| ekonomija | ekologija

Energija / Ekonomija / Ekologija

Monografija XXXV Međunarodnog savetovanja ENERGETIKA 2020 - Zbornik radova

Radovi su recenzirani uz tehničku obradu. Nijedan deo ove publikacije ne može biti reprodukovan, presnimavan ili prenošen bez prethodne saglasnosti Izdavača.

Izdavač: Savez energetičara
Bulevar kralja Aleksandra 73, 11020 Beograd
E-mail: info@savezenergeticara.org
www.savezenergeticara.org

Glavni i odgovorni urednik: Prof. dr Nikola Rajaković

Priprema i tehnička obrada: BBN Congress Management d.o.o.

Produkcija: NT Company

Tiraž: 150

Godina izdavanja: 2020.

CIP - Каталогизacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

621.31(082)(0.034.2)
502.131.1:620.9(082)(0.034.2)
338.4:621.31(082)(0.034.2)

МЕЂУНАРОДНО саветовање Енергетика (35 ; 2020 ; Златибор)

Zbornik radova [Elektronski izvor] = Conference proceedings : XXXV Međunarodno savetovanje u organizaciji Saveza energetičara Energetika 2020 : 24-27. jun 2020. godine, Zlatibor / [glavni i odgovorni urednik] Nikola Rajaković. - Beograd : Savez energetičara, 2020 (Beograd : NT Company). - 1 elektronski optički disk (CD-ROM) ; 12 cm. - (Energija, ekonomija, ekologija, ISSN 0354-8651)

Sistemske zahteve: Nisu navedeni. - Radovi na više jezika. - Nasl. sa naslovne strane dokumenta. - Tiraž 150. - Napomene i bibliografske reference uz tekst. - Bibliografija uz svaki rad. - Abstracts.

ISBN 978-86-86199-02-7

а) Електроенергетика -- Зборници б) Енергетска политика -- Зборници в) Енергетски извори -- Одрживи развој -- Зборници

COBISS.SR-ID 15460873

energija

| ekonomija | ekologija

ORGANIZACIONO – PROGRAMSKO – NAUČNI ODBOR

Kopredsednici organizaciono-programsko-naučnog odbora:

Prof. dr Milun Babić, Predsednik Skupštine Saveza energetičara

Prof. dr Nikola Rajaković, Predsednik Saveza energetičara

Sekretarijat organizaciono-programsko-naučnog odbora:

dr Ilija Batas-Bijelić, naučni saradnik, v.d. Generalni sekretar Saveza energetičara

Prof. dr Dušan Gordić, v.d. Glavni i odgovorni urednik časopisa "Energija".

Sandra Alagić, Portparol ODS EPS Distribucija Beograd

Marko Popović, Direktor BBN Congress Management

Članovi:

Dr Matthias Jochem, Mitsubishi Hitachi Power System Europe GmbH, Germany

Dr Jean Rizzon, Mitsubishi Hitachi Power System Europe GmbH

Dr Patrick Weckes, Mitsubishi Hitachi Power System Europe GmbH

Prof. dr Jovica V. Milanović, The University of Manchester, Manchester Christian Kissling

Dejan Popović, Predsednik Agencije za energetiku Republike Srbije

Prof. dr Adriana Sida Manea, Politehnica-Universitety of Temisoara, Romania

dr Ivan Souček, Prague Institute of Chemical Technology, Czech Republic

Prof. dr Miloš Banjac, pomoćnik ministra u Ministarstvu Rudarstva i energetike Republike Srbije

Prof. dr Branko Kovačević, predsednik Nadzornog odbora JP Elektroprivreda Srbije

Prof. dr Miloš Nedeljković, Mašinski fakultet u Beogradu

Prof. dr Aleksandar Gajić, Mašinski fakultet u Beogradu

Prof. dr Damir Đaković, Fakultet tehničkih nauka u Novim Sadu

prof. dr Zlate Veličković, Vojna akademija, Univerzitet odbrane u Beogradu

Mirko Petković, Rafinerija ulja Modriča a.d. Modriča, Republika Srpska, BiH

Mladen Simović, direktor Energoprojekt ENTEL

Prof. dr Valentino Stojkovski, Faculty of Mechanical Engineering u Skopju, Republika Severna Makedonija

Prof. dr Zoran Markov, Faculty of Mechanical Engineering u Skopju, Republika Severna Makedonija

Ass. mr Marija Lazarevikj, Faculty of Mechanical Engineering u Skopju, Republika Severna Makedonija

Prof. dr Vlatko Cingoski, Goce Delcev University of Štip, Faculty of Electrical Engineering, Republika Severna Makedonija

dr Goce Vasilievski, Rudarski institut, u Skopju, Republika Severna Makedonija

Prof. dr Atanaso Tuneski, Faculty of Mechanical Engineering u Skopju, Republika Severna Makedonija

dr Aleksandar Levkoski, ELEM Macedonian Power Plants u Skopju, Republika Severna Makedonija

doc. dr Vladimir Rajs, Fakultet tehničkih nauka u Novom Sadu

Prof. dr Neven Dujić, Fakultet strojarstva i brodogradnje u Zagrebu

Prof. dr Mirko Komatina, Mašinski fakultet u Beogradu

Prof. dr Željko Đurišić, Elektrotehnički fakultet u Beogradu

Slobodan Babić, Poslovno udruženje Elektromašinogradnja, Beograd

prof. dr Mirjana Laković, Mašinski fakultet u Nišu

Prof. dr Milan Petrović, Mašinski fakultet u Beogradu

Prof. dr Dejan Ivezić, Rudarsko-geološki fakultet u Beogradu

Prof. Daniela Marasova, CSc. Technical university of Kosice Faculty of Mining, Ecology, Czech Republic

Prof. dr Беляков Алексей Васильевич, Российская Федерация

Mr Milenko Nikolić, direktor Instituta Mihailo Pupin - Automatika, Beograd

Olga Stavskaya, Lead Engineer JSC «ZiO-COTES», Russian Federation

Prof. dr Danijela Milošević, dekan Fakulteta tehničkih nauka u Čačku

Prof. dr Milo Tomašević, dekan Elektrotehničkog fakulteta u Beogradu

Prof. dr Radivoje Mitrović, dekan Mašinskog fakulteta u Beogradu

Prof. dr Dobrica Milovanović, dekan Fakulteta inženjerskih nauka u Kragujevcu

Prof. dr Ozren Očić, Savez energetičara

dr Miodrag Arsić, IMS Beograd

Prof. dr Željko Despotović, Institut Mihailo Pupin Beograd

Prof. dr Zoran Rajić, Poljoprivredni fakultet Beograd

Prof. dr Silvana Ilić, Fakultet za menadžment Zaječar

Jovica Budimir, izvršni direktor JP Srbijagas

Prof. dr Pavlović Vladimir, Rudarsko-geološki fakultet

dr Radoslav Raković, "Energoprojekt Entel" a.d. Beograd

prof. dr Martin Čalasan, Elektrotehnički fakultet Podgorica

Prof. dr Nenad Đajić, Akademija inženjerskih nauka Srbije

Prof. dr Petar Đukić, Tehnološko-metalurški fakultet u Beogradu

Ljubo Mačić, specijalni savetnik Ekonomskog instituta iz Beograda

Metodologije energetske – klimatskog planiranja Zapadnog Balkana: najnovija dostignuća iz Republike Srbije i Bosne i Hercegovine

National energy and climate planning approach for the Western Balkans: newest achievements from Republic Of Serbia and Bosnia And Herzegovina

Ilija Batas Bjelić*, Nikola Rajaković**

*Institut tehničkih nauka SANU, **Univerzitet u Beogradu, Elektrotehnički fakultet

Rezime

Uprkos činjenici da se nalaze u neposrednom susedstvu Evropske Unije i pristupu najnovijim tehnologijama i instrumentima za sprovođenje energetske politike, zemlje Zapadnog balkana zaostaju u energetske tranziciji. Evropska Unija je stvorila novi momenat u sprovođenju energetske tranzicije kroz Evropski zeleni plan, čiji se uticaj na Zapadni Balkan prenosi u vidu nacionalnih energetske-klimatskih planova čija je izrada u toku. Doprinosi najnovijih dostignuća u Republike Srbije (npr. nedavno predstavljena Niskouglednična strategija Republike Srbije sa akcionim planom) i Bosni i Hercegovini (aukcije za fotonaponske elektrane) energetske tranziciji, biće analizirani korišćenjem tehnike optimizacije na bazi simulacija i pristupom integracije sektora. Dodatno, predstavice se tehnike modeliranja integralnom procenom tako da se obuhvate međusobni uticaji sistema klima – energija. Osnovna svrha ovih istraživanja je da se donosiocima odluka na Zapadnom balkanu omogući pristup najnovijim znanjima iz održivih energetske sistema, a građanima više koristi od usvajanja sledećih strateških dokumenata.

Ključne reči: evropski zeleni dogovor, integracija sektora, zapadni balkan, energetska strategija

Abstract

Just in the immediate neighborhood of European Union (EU), Western Balkan (WB) countries are lagging behind in the energy transition regardless technological advances and policy instruments available. EU recently created a momentum for the energy transition acceleration with the European Green Deal, which is forwarded to the WB through the Energy Community secretariat and in general, the response in the form of National Energy and Climate Plans (NECPs) is expected in the short to midterm. Recently presented the new Republic of Serbia's Low Carbon Development Strategy with Action plan (LCDSA) will be analyzed, commented and improvements suggested for the acceleration of the energy transition, based on the newest findings from the simulation-based optimization techniques using the

sectors coupling approach. Furthermore, integrated assessment modeling techniques (IAM), exploring the climate and energy cross impacts with the more details will be included. The purpose of the research is to provide the decision makers in the WB with the best available insights regarding sustainable energy systems, and citizens of the WB with to benefit from adoption of these strategies.

Key words: european green deal energy transition sectors coupling, western balkans, energy strategy